

NATTVAKAN

Medlemsskrift för HFK

HFK

HUDIKSVALLSREGIONENS FÄGELKLUBB

ÅRG. 4

NR 2 1990

NATTVAKAN

Utges av Hudiksvallsregionens fågelklubb (HFK).
Tidningen utkommer med två nummer årligen och erhålles av
samtliga medlemmar i HFK.
Årsavgiften för medlemskap är f n 40 kronor och insättes på
pg 88 94 30 - 5.

HFK är lokalklubb till Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening
(GLOF). Medlemskap i HFK är dock oberoende av medlemskap i
GLOF.
HFK:s verksamhetsområde utgörs av Hudiksvalls och Nordanstigs
kommuner.

Lokalklubben har till syfte att samla och stimulera intresset
för fågelfaunan och skyddet av fågelmiljön i Hudiksvalls och
Nordanstigs kommuner. Dessutom skall föreningen verka för att
sprida kunskap i fågelfrågor genom kursverksamhet och
ekskursioner. Föreningen skall vara ett forum där medlemmarna
inspirerar och informerar varandra. En viktig uppgift för
föreningen är att vara drivande i vissa frågor med anknytning
till fågelskydd.

STYRELSE

Ordf.	Mats Axbrink Blockvägen 34b 824 00 HUDIKSVALL	Övr.	Lars-Göran Tillander Box 39 820 75 HARMÅNGER
V. ordf.	Sven Carlberg Mikjenäset 820 65 FORSA	Supp.	Bo Fagerström Hedsta 2074 820 65 FORSA
Sekr.	Björn Selin Lingarö 6166 824 00 HUDIKSVALL		Lars Norman Mejerivägen 8a 820 77 GNARP
Kassör	Lars-Göran Lindström Slättervägen 13 824 00 HUDIKSVALL	Red.	Magnus Johansson Blockvägen 31 824 00 HUDIKSVALL

INNEH.

Från den gångna verksamheten	3-7
Tävling	8
Fågellokaler	9-11
Nytt fågeltorn	12
Vinterutfodring av hackspettar	13
Förväxlingsarter	14-17
Intressanta observationer	18-19
Heuglinitruten funnen död	19
Varangerresan, del 3	21-22
Program	24

FRÅN DEN GÅNGNA VERKSAMHETEN

ARBETSDAG VID TUNASJÖNS FÅGELTORN, 28/4 -90

Syftet med denna dag var att snygga upp kring fågeltornet. Under de senaste åren har en del vandalisering skett, men inget direkt underhåll har förekommit under den period som tornet funnits.

Ett tiotal personer dök upp med sopar, sågar och skurhinkar i högsta hugg. Ett av de krossade fönstren byttes ut och senare under våren skedde även utbyte av ett annat fönster. Nya anteckningsböcker kom på plats, men några av planscherna borde också sättas upp i framtiden. Någon sommar dag borde också överdelen av tornet lackeras om. Under städningen kastades en och annan blick på fåglarna. Bland dessa sågs 4 par svarthakedoppingar, gulärta liksom fiskgjuse, sparv- och duvhök samt blå och brun kärrhök. En trevlig utflykt som nog återkommer nästa år.

Mats Axbrink

ENÅNGERSUTFLYKT, 20/5 -90

Endast tre tappra var vi denna något småkyliga vårmorgon. Trots störande buller vid samlingsplatsen BP, kunde både lövsångare och svart-vit flugsnappare höras.

Nere vid åmynnet gick ett kanadagåspar med årets enda gässling? Vadarna representerades av tofsvipa, gluttsnäppa, grönbena, större strandpipare, brushane samt flera mosnäppor. Över viken ryttlade en fiskgjuse några gånger utan fiskelycka.

Vid Tallskär hördes bl a svarthätta och grönsångare. Efter Våtnäsvägen observerades slutligen en ormvråk samt årets första tornseglare.

Bengt Sättlin

LEDSKÄR, 23-24/5 -90

Ledskår är en fågellokal i Lövstabuktens innersta del, mellan Skärplinge och Karlholms bruk. Det ligger alltså i Uppland, nästan 20 mil söder om Hudiksvall.

Själva viken är väldigt grund, sällan djupare än en meter, vilket gör den till en bra rastlokal för såväl änder som vadare. Vid den tidpunkt på året som vi var där är det främst vadarna som lockar.

Vi var fem skådare från klubben som en fredag eftermiddag lämnade våra domäner för att åka ned och övernatta i Uppsala naturskyddsförenings stuga, belägen bara något stenkast från viken. Mellan oss och havet fanns strandbetesängar som direkt vid vår ankomst lockade till en sen kvällspromenad. Kvällen var dock för mörk för skådning. I stället togs sängarna i besittning och väckarklockorna ställdes på 03.00.

Revelj och regnsmatter på hustaket. Vid det konstaterandet vände de flesta på sig medan undertecknad något surmulet satte sig vid köksbordet och stirrade ut i diset. Snart fick mina funderingar ackompanjemang av skådarkamraternas snarkningar och några kors muanden utanför husknuten.

Vid femtiden stod emellertid hela sällskapet, nej inte korna, vid stranden och hoppades på bättre väder. Och med sjöbrisen lättade det och så småningom tittade solen fram mellan regnskurarna.

Av cirka 100 arter som iaktogs kan noteras spovsnäppa, kärrsnäppa, gluttsnäppa, rödbena, drillsnäppa, större strandpipare, mosnäppa och brushane. I en grågås flock lyckades Bengt Sättilin hitta en spetsbergsgås. Andra arter som obsades var bl a: skräntärna, rörsångare, sävsångare, gräshoppsångare, svarthätta, järnsparv, hämpling och ortolansparv. Årta, skedand och bläsand var några av de andarter som sågs.

Efter en hel dags skådande började vi städa ur stugan och packa bilarna och just då såga en stor korp ... vilket visade sig vara en adult havsörn som under en längre tid svävade ovanför oss.

Men vi hade nog alla hoppats få se en ängshök, vilket enligt uppgift skulle finnas i området, men den här gången verkade vi bli utan. När vi precis hade kommit ut på stora vägen, omgiven av åkrar på båda sidorna så ... skriker Bosse till om en ängshök. Tvärnit, och ... mycket riktigt ett par uppehöll sig över åkrarna. Och nu kunde vi mycket nöjda återvända hem.

Magnus Johansson

NATTSÅNGARE, 15/6 -90

Årets nattsångarexkursion samlade hela 4 stycken kvällspigga lyssnare. Vi började med att avlyssna en flodsångare strax utanför Sörforsa. Därefter lyckades vi få en av näktergalarna i Utnäs att pressa fram några ansträngda toner. På väg mot Mikje hördes en kärrsångare och utflykten avslutades med gräshoppsångare och ytterligare en näktergal vid Trogsta. En allt igenom lyckad försommarnatt.

Bo Fagerström

STENÖRN, 11/8 -90

Vi hade i alla fall tur med vädret!

Strålände solsken och väl 20 grader varmt men vid ankomsten till Stenö visade det sig att vattenståndet var för högt för att sandbankarna skulle vara blottade. Ändå blev vi inte utan vadare, även om de var få och svåröbsade. Vadare som sågs var: grönbena, svartsnäppa, gluttsnäppa, drillsnäppa, 9 brushanar och kärrensäppor.

Även två hägrar kunde noggrant studeras under en längre tid. Av rovfåglar sågs en morgontrött ormvvråk och några timmar senare jagade en sparvhök fram.

Av småfåglar som iaktogs var en tidig blåhake det mest uppseendeväckande. I övrigt drog något meståg fram och en törnskat familj kraxade och väsnades i vår närhet. I fjärran hördes en spillkråkas vårspejning.

Efter dryga fyra timmars skådande och uppäten matsäck, återvände vi hemåt och ... vi hade som sagt tur med vädret.

Magnus Johansson

HORNSLANDETS DAG, 2/9 -90

Redan klockan 05.00 var de första näten uppsatta och tre förväntansfulla skådare satte sig ned på bergsknallen vid Hölicks fyr och väntade. Väntade på fångst och besökare. Detta samtidigt som en fantastisk morgon gjorde oss sällskap. Lätt duggregn och solens första strålar gav ett magiskt gryningsljus och en magnifik regnbåge.

Besökarna lät vänta på sig men ganska snart hade vi några fåglar i näten. Sensommarens invasion av svartmes visade hålla i sig. Rätt vad det var hördes hundratals mesar från skogen för att någon minut senare vinande flyga runt våra huvuden, därefter ta höjd som för att sträcka söderut över havet, men de ångrade sig och gick ned bland träden igen. Det var i samband med detta som vi fick fångst. Och detta upprepade sig med jämna mellanrum under dagen och varje gång fastnade rikligt med fågel i näten. Som mest tjugofem

fåglar i ett nät.

Men det var inte bara svartmes som fångades utan även många talltitor, några lövsångare, grå flugsnappare, talgoxar och tofsmes och rödhake. Dagens mest spännande fynd var en tidigare ringmärkt kungsfågel. Pulsen ökade när vi såg att fågeln och ringen var gammal. Vid kontroll visade det sig att fågeln var märkt på samma plats i oktober 1989.

Totalt ringmärktes 139 fåglar, vilket är dagsrekord för klubben.

Samtidigt som det ringmärktes vid fyren så skådades det idogt vid sanddynerna. Några arter som sågs var: ortolansparv, tornseglare, 3 fiskgjusar, sparvhök, blå kärrhök, ormvråk och lärkfalk. På stranden rörde sig en ganska stor vadarflock med kärrsnäppa, småsnäppa, större strandpipare och 2 sandlöpare. Några kustsnäppor sträckte också förbi.

Tyvärr fångades knappt några fåglar vid sanddynerna, där "publiken" befann sig. Emellertid hittade besökarna oss framåt lunchtid och fick se hur ringmärkningen gick till. Sammanfattningsvis så var det en lyckad dag med en mängd aktiviteter på Hornslandet och för fågelklubbens del så kan vi konstatera att vi har hittat en bra ringmärkningslokal och att vi gjorde bra PR för fågelskådandet.

Magnus Johansson

TÄVLING!

Tyvärr kom endast några få svar in på den förra pristävlingen och dessutom var inget av svaren helt rätt. Rätta svar till förra tävlingen var:

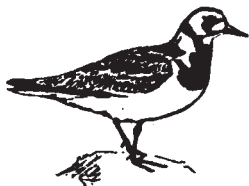
1. Gråsiska
2. Mindre strandpipare
3. Fjällvråk

Vi försöker emellertid med en ny tävling, något enklare än den förra kanske, och hoppas att fler deltar denna gång. Priset är Europas Fåglar, en bra fälthandbok att ha med sig när man är ute och skådar.

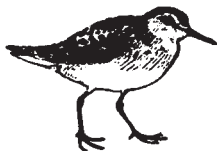
BESTÄM ARTERNA:

1. Tillhör vidderna ovan trädgränsen och de översta myrarna i fjälltrakterna. Sparvlik fågel som är svart i ansiktet, har vitt vinkelmonster på sidan av huvudet och en rödbrun fläck i nacken. Flyttar mot sydost till sydasiatiska stäpper. Vilken fågel är detta?

2. Vilken fågel är detta?

3. Vilken fågel är detta?

Skicka ditt svar till:

Lars Göran Lindström
Slättervägen 13
824 00 HUDIKSVALL

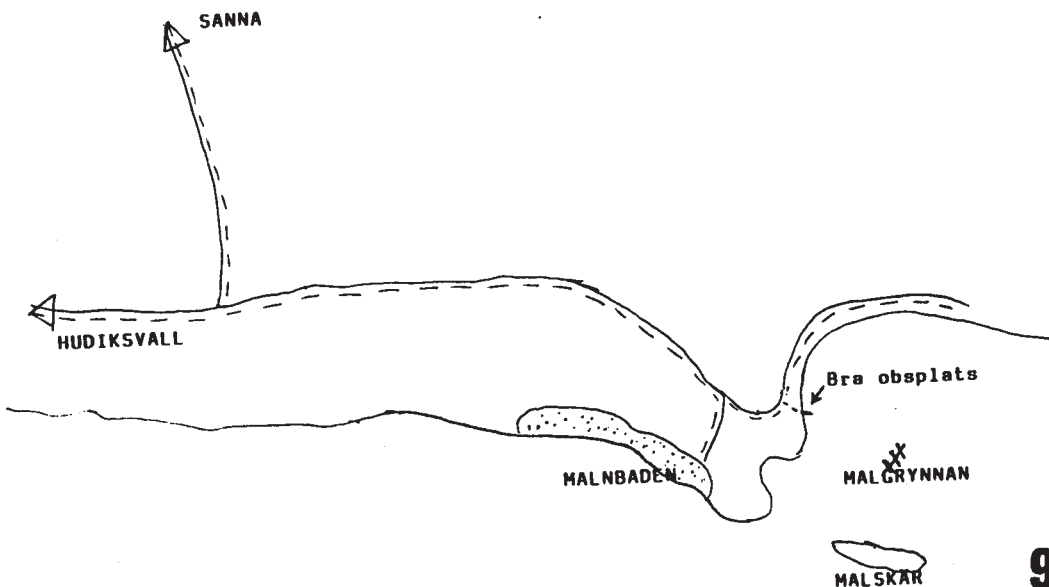
FÅGELLOKALER

MALGRYNNAN

Malgrynnan, eller Borgmästargrynnan, som den heter på en del kartor, är en i sen tid upptäckt fågellokal. Grynnan ligger strax öster om Maln i Hudiksvall (se karta) och består av en lerbank som kan vara upp till 100 m lång vid lågvatten, men helt borta vid högvatten. Landhöjningen gör att denna fågellokal, i sann mening är en ny fågellokal.

Det var 1988 som jag först stiftade bekantskap med Malgrynnan. Under botanisering på Skålboberget hörde jag karakteristiska, grova läten från området. Det var skräntärnan som uppehöll sig där. Det dröjde till nästa vår innan jag åter besökte grynnan. Under slutet av april sågs då de flesta av våra simandsarter, bl a stjärtand och årta. I juli dök skräntärnor upp igen, nu med flygga ungar. Tydligen kom tärnorna från någon av häcklokalerna i yttre skärgården.

Under våren 1990 gjordes många besök och då kunde många både vanliga och ovanliga vadare ses. Se även under rubriken Intressanta observationer.

Eftersom Malngrynnan ligger ca 300 meter ifrån stranden är det nästan en förutsättning att ha tillgång till tubkikare för att se de mindre arterna. Bästa obsplatsen är från en båtbygga rakt väster om grynnan och observationerna görs lämpligen under kvällstid då man har solen i ryggen.

Under hela säsongen finns det trutar och måsar på grynnan. Dessa förekommer i många olika åldersdräkter och vill man ex lära sig skillnaden mellan olika ungrutar är detta platsen att besöka. Svanar, änder och vadare finns häckande i omgivningarna och besöker platsen för födosök. De flyttande fåglarna verkar besöka Malngrynnan under ganska korta perioder och därför kan två besök under samma dag ge helt olika arter bland de tillfälliga rastarna.

Lyssna på rapporten om vattenståndet i havet innan Du besöker Malngrynnan. Vid högvatten brukar det vara dåligt med fåglar.

Mats Axbrink

HÅLSJÖVIKEN

Denna vik innanför Hålsjöholmen i Södra Dellen har tidigare varit den kanske bästa fågellokalen i Delsbotrakten. Men när skrattnåskolonin kraftigt minskade i mitten av 80-talet verkade det bli mindre av andra arter också. Den ökade mänskliga aktiviteten vid viken i samband med laxodlingen i södra Dellen har kanske bidragit.

Så har t ex skäggdoppingen minskat från 20-30 par i början av 80-talet till mellan 5-10 par och svarthaken från 10-12 par till 2-3 par. Bläsand häckar troligen liksom vigg och möjligen skedand. Årta ses tämligen regelbundet på våren. En svarthalsad dopping låg här hela sommaren -77 och möjligen samma ex några veckor våren därpå.

Längst in i viken blir under sommaren en del slamgyttjebankar torrlagda och en hel del vidare har setts under åren, oftast dock bara i litet antal för varje art. Bl a har spovsnäppa, smalnäbbad simsnäppa, dubbelbeckasin och kustpipare setts. Busksångare sjöng vid viken midsommar -78. Trastsångare hördes sommaren -84. Rörsångare uppträder regelbundet. Småfläckig sumphöna har hörts några gånger. Blåhake är en regelbunden gäst i aug-sept. Ca 145 arter har noterats vid viken.

Bra utsikt över viken och sankmarken på norra stranden har man från vägen som löper utmed viken. Bra parkering finns på den tyvärr med åren alltför stora utfyllnad som görs längst in i viken.

Arnold Larsson.

NORRBOÅN-DELLENBADEN

Här finns öppet vatten hela vintern och platsen är ett säkert tillhåll för strömstare vintertid. Upp till 8 ex har setts samtidigt men oftast ses 2-3 st. I den stora öppna vak som bildas vid Norrboåns utflöde i Sördellen samlas ibland mycket fågel. Bl a ses här bläsänder i stora flockar. Ovanliga arter som myrspov och storskarv har också visat sig här och även havsörn. Längre fram på våren har flockar av sjöorre setts flera gånger och på senhösten ses ibland ejderflockar rasta ute på Dellen. Upp till 140 ejdrar har setts i en flock.

Arnold Larsson

NYTT FÅGELTORN I HUDIKSVALL

Under våren -90 färdigställdes ett fågeltorn av gymnasieskolans byggelever. Tornet är egentligen en plattform i tryckimpregnerat virke, ca 2 meter hög. Det är placerat i norra änden (se kartskiss) av Ullsätterstjärnen. Här får man en bra överblick av vattenspegeln och kommer fåglarna nära utan att störa.

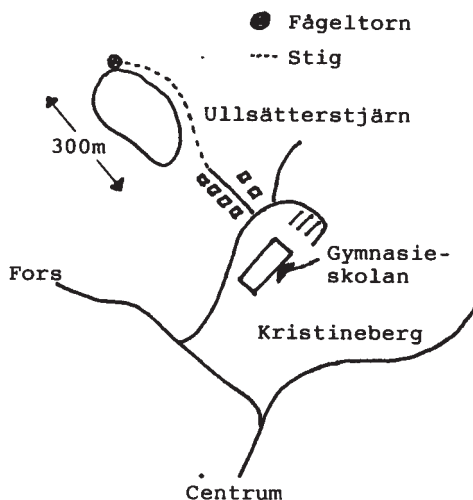
Sjön omges av gran omväxlande med inslag av lövträd. Mellan vattnet och skogsridån är marken av typ gungfly, dvs den består mestadels av vitmossa med därtill hörande arter som exempelvis tranbär och silesår.

I den här miljön trivs en stor skrattmåskoloni. På en liten yta samsas här ett förvånansvärt stort antal änder som t ex gräsand, knipa, vigg, kricka och svarthakedopping. Tjärnen är också en häckningslokal för rörhöna. Här har även observerats skedand och smådopping.

Det är säkert den stora skrattmåskolonin som skapat möjligheter för så många andra fåglars överlevnad här. Skrattmåsens aggressivitet kommer väl till pass mot framför allt kråkor som vill ta ägg och ungar.

Besök gärna denna mycket lättillgängliga fågellokal till våren när fåglarna återvänt från sina vintervisten.

Ulf Strandberg.

VINTERUTFODRING AV HACKSPETTAR

Under den gångna vintern har talgkorgar varit utsatta på tre platser på Hornslandet. Vi valde ut platser där hackspettar observerats och där främst gråspett förväntas ha en bra häckningsbiotop. Stor hänsyn togs vid utplaceringen till att förhindra rovfågelsangrepp vid utfodringsplatserna.

Korgarna som fylldes med talg sattes ut i början av december. Syftet var att ge hackspettarna, och naturligtvis andra fåglar också, ett fodertillskott under den kallaste perioden. På det sättet kan man få hackspettarna att stanna kvar i en miljö som erbjuder häckningsmöjligheter. Som vi vet blir ju sådana områden tyvärr allt sällsyntare. Talgätgången var måttlig - ca 30 kg - vilket väl får tillskrivas den milda vintern. Vid kontroller på utfodringsplatserna iaktogs större hackspett, gråspett, mesar m fl småfåglar, nötväcka och naturligtvis nötskrika och kråkfåglar.

Länsstyrelsens miljövårdsenhet bidrog till vissa kostnader i projektet. Troligtvis kommer vi att fortsätta projektet även denna vinter för att ge den vikande numerären av gråspett en möjlighet att överleva i de områden som det moderna skogsbruket ännu inte påverkat. Vem vet, kanske inser vi en dag på alla nivåer att artrikedom är rikedom.

Sven Carlberg

FÖRVÄXLINGSARTER: SPARVHÖK/DUVHÖK

Även bland rutinerade ornitologer uppstår ofta frågan: Sparv- eller duvhök? Båda arterna är typiska hökar; en rovfågel med breda, korta och avrundade vingar samt lång stjärt - väsentligt längre än vingbredden.

Hos båda arterna är honan i genomsnitt betydligt större än hanen. En duvhökshona i storlek nästan som en ormvråk, eller en sparvhökshane ungefär så stor som en tornfalk eller gök brukar i allmänhet inte behöva vålla så stora problem vid bestämningen. När det gäller sparvhökens hona och duvhökens hane kan det däremot bli betydligt knivigare, särskilt om observationsbetingelserna inte är optimala.

Här nedan följer några karakteristika med vilkas hjälp det i de flesta fall bör gå att skilja de båda arterna åt:

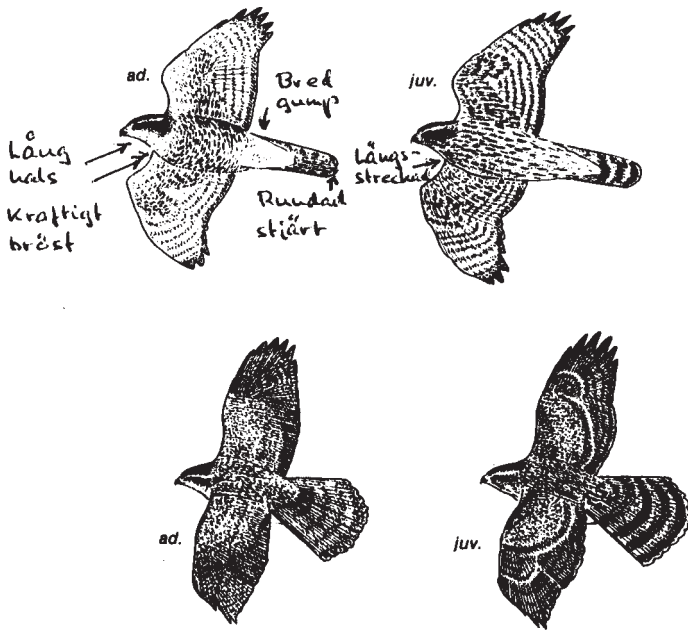
Proportioner

Sparvhökens kropp är, jämfört med duvhökens, slankare, särskilt över bröstet och i gumpartiet. Duvhöken har en kraftigare kropp, med accentuerat brett bröst och ett grovt parti omkring gumpen (dessutom är den vitare och "fluffigare" på gumpens undersida än sparvhöken). Förenklat kan man säga att sparvhökens kropp är kraftigast över krävan och duvhökens längre bak, över bröstet. På samma sätt verkar duvhökens stjärt bredast vid roten, medan sparvhökens är smalare vid roten än längre ut.

Dessa skillnader tillsammans med duvhökens grövre näbb och längre hals ger de båda arterna olika form eller helhetsintryck. Förenklat kan man säga att duvhöken har formen av ett kors medan sparvhöken mer liknar ett T.

Dessutom är duvhökens stjärt mjukare avrundad i spetsen än sparvhökens som är tvärt avskuren. I kretsflykt håller

duvhöken oftast stjärten utbredd, varvid rundningen ger den en typisk solfjäderform. Sparvhöken kretsar oftast med hopfälld stjärt, och när stjärten någon gång fälls ut får den mer formen av en triangel än en solfjäder.

DUVHÖK *Accipiter gentilis*

Flykt

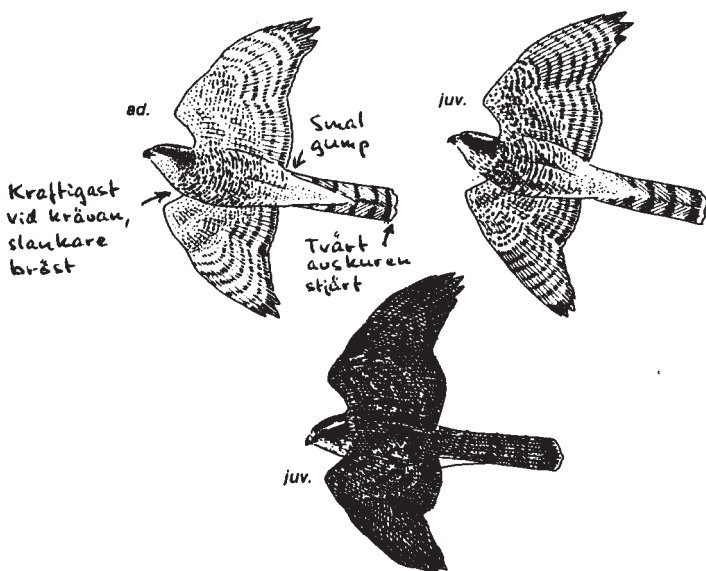
Den sträckflygande sparvhöken kan kännas igen på långt avstånd på sin typiska flyktbana: några snabba vingslag under vilka fågelns bana stiger något, följda av en längre glidsträcka med långsamt fallande kurs. Duvhökens flykt består också av serier av vingslag med regelbundet

återkommande glidsträckor, men kursen är rakare och flykten stabilare, inte fladdrig, kastande och trevande som sparvhökens.

I kretsflykt verkar duvhöken tyngre än sparvhöken, cirklar i större bågar och har mer regelbundna, något stelare och inte särskilt djupa vingslag, medan sparvhöken i motsvarande situation slår 4 - 5 snabba och energiska vingslag.

Fjäderdräkt

I de fall fjäderdräkten kan detaljstuderas kan detta också vara till hjälp vid artbestämningen. Här ska endast nämnas en viktig dräktkaraktär som ofta kan ses på långt håll: Duvhökens ungfåglar är kraftigt längsstreckade på undersidan, ända ner på buken, vilket inte är fallet hos sparvhöken (de gamla fåglarna är tvärbandade under hos båda arterna). Sålunda: en undertill kraftigt längsstreckad hök är en ung duvhök. (Sparvhökens ungfåglar kan vara lite längsstreckade under, men aldrig kraftigt och inte ända ner på buken).

Övrigt

Om man ändå inte klarar artbestämningen, eller fortfarande känner sig osäker, kan man ta hjälp av naturen själv. Kråkfåglarna tar nämligen aldrig fel och reagerar helt olika på duv- och sparvhök. Sparvhöken jagas och mobbas från nära håll, men om en duvhök närmar sig stiger kråkfåglarna skrånande i en tät flock högt upp på himlen för att alltid hålla sig ovanför och på säkert avstånd till den fruktade fienden.

Bo Fagerström

INTRESSANTA OBSERVATIONER

Våren 1990 kommer nog att kommas ihåg för alla ovanliga arter som skådades i våra trakter.

Efter en ganska normal vår, om än något tidig, anlände den första rariteten, en tofslärka, till Näsvisken i början av maj.

Vid Lillfjärden sågs fyra fjällgäss. Några dagar senare och på samma plats kunde ytterligare sju fjällgäss ses efter midsommar. Spetsbergsgås sågs i Lillfjärden i juni och blåsgås under större delen av sommaren. Ytterligare två fjällgäss sågs i Enångersviken i maj.

En mandarinandshane visade sin praktfulla dräkt vid Våtnäs under juni.

Tofslärka. Foto M.Johansson

Vid Tunasjön sågs en pilgrimsfalk den 6 maj och två veckor senare en blåsgås och en stäpp- eller ängshökshona.

På Malgrynnan kunde gravand, rödspov och kustsnäppa noteras och en smådopping höll till i Ullsäterstjärnen.

En svarttärna sågs under slutet av maj och början av juni på ett flertal ställen vid Bergön/Sågtäktenområdet och i samma område hördes en mindre sumphöna under senare delen av juni. Som vanligt sjöng lundsångare på Bålsön. På

Jättholmarna sågs sydsträckande spovsnäppa i juli.

Bland avdelningen nattsångare kan noteras hela fem flodsångare, kornknarr, nattskärra m m.

Inte heller bland häckfåglarna saknades överraskningar. Sålunda konstaterades häckning av forsärla vid Boda bruk i maj och liksom i fjol häckade brun kärrhök i vårt område. Det kan totalt ha rört sig om hela fyra par.

Smågnagarna tycktes ha blivit något fler efter fjolårets bottennotering och förutom ett halvdussin hornugglehäckningar häckade hökuggla på Hornslandet och fjällvråk i Bjuråker.

Mats Axbrink

HEUGLINITRUTEN FUNNEN DÖD!

Den silltrut av rasen heuglini, som sedan våren -88 setts i Lillfjärden, hittades i maj i år död.

Fyndet av denna fågel kan betraktas som sensationellt då endast en tidigare observation har gjorts i Sverige.

Fågeln har stoppats upp och finns hemma hos Bo Fagerström . Han, d v s Bosse, bjuder nog på en kopp kaffe. (Red.anm)

NATURBOKHANDELN

Sveriges Ornitologiska Förenings bokhandel

Vi erbjuder:

- Fågel- och naturböcker – över 1 000 titlar i butiken!
- Ljudkassetter med fågelsång
- Kvalitetskikare
- Artlistor, dekaler, vykort, anteckningsböcker och mycket, mycket mer. . . och allt till **lågpriser!**
- SOF-medlemmar har 10% rabatt på alla produkter.

Skicka efter vår katalog – **gratis!**

Beställ per postorder eller besök vår butik på Öland. Öppet dagligen maj–augusti, resten av året öppet under helgerna.

Naturbokhandeln
Stenhusa Bod, Stenåsa
380 62 Mörbylånga

Ordertelefon 0485-441 48

VARANGERRESAN (III)

Torsdagen den 29/6, på kvällen efter vår utflykt till Syltefjordsstauran gick vi upp till resterna av det tyska fort som låg uppe på själva berget i Hamningberg. Under kriget var hela kusten befäst av tyskarna och under deras återtåg brändes de flesta byar och städer ner. Hamningberg är en av de få byar som klarade sig.

Från berget har man en milsvid utsikt över havet och vi kunde bl.a. se en av Hurtigrutten-linjens fartyg ståva västerut. Förutom de stora mängder tretåig mås som hela tiden drog förbi såg vi labbar och grisslor. Nere i byn hördes rödstrupig piplärka sjunga. Några björktrastar hade trots avsaknaden av träd och buskar valt att häcka här. På fönsternischer och dörrkarmar hade de lagt sina bon!

Följande morgon åkte vi tillbaka mot Vadsö och efter att ha tankat där styrde vi kosan mot Varangerbotn och Tanaälven. Vid Inre Kindvik såg vi flera fullt utfärgade hannar av alföräddare och ett flertal vadare bl.a. småsnäppa, kärrsnäppa, brushane och roskarl. Efter att ha provianterat i Vadsö fortsatte vi till Nesseby där vi observerade den första fjällabben, dessutom sågs svartsnäppa, stormfågel, småspov m.fl.

Nu beslöt vi att åka till Berlevåg som ligger på den nordvästligaste delen av Varangerhalvön och efter att ha passerat Båtsfjord-/Kongsfjordfjället - där vi förresten blev stoppade av polis som hade en trafikkontroll mitt på den öde fjällvägen - kom vi åter fram till Berlevåg och slog läger vid en havsvik en liten bit utanför den lilla fiskebyn. Här låg flera hundra alföräddare, och vid mynningen av en liten älv som rann ut i havet såg vi en stor trutflock. Efter noggrant spanande kunde en fjolårsunge av vittrut identifieras bland de övriga trutarna. Under en kvällspromenad över strandheden, förföljda av attackerande labbar och under ackompanjering av rödstrupig piplärka såg vi ytterligare en ung vittrut.

Nästa morgon åkte vi tillbaka mot Tanabru och efter att ha passerat över Tanaälven fortsatte färden längs E6:an mot Lakselv. Vid Adamsfoss, en fors med en fallhöjd av 37 meter observerades strömstare. Vid Roddines, ett fredat strandområde mellan Lakselv och Børselv vid Porsangerfjorden, kunde man se tydliga strandlinjeformationer efter den landhöjning som skett efter istiden.

Efter att ha passerat Lakselv och Stabbursdalen med världens nordligaste tallskog, kom vi så småningom fram till Stabbursnäs naturreservat, ett område med stora grunda vattenområden med ett rikt fågelliv. Här kunde man från en rastplats alldeles vid sidan av vägen bl.a. se gravänder, stor-, små-, myrspovar och hundratalet skrattnåsar. Dessutom sågs många sälar som låg och solade sig uppkrupna på sandbankarna.

Efter övernattnings i en stugby i Russenes, som låg några kilometer längs vägen som leder till Nordkap, fortsatte färden följande morgon mot Alta och sedan vidare mot Kautokeino. Eftersom någon hade sett på kartan att Nordeuropas största canyon låg inte så långt från stora vägen tog vi av in på en mindre väg som verkade kunna leda fram dit, det visade sig emellertid att vägen gick på fel sida om fjället men vi beslöt ändå att fortsätta. Snart hade vi kommit upp på rena kalfjället och nu upptäckte vi plötsligt fjällabbar överallt runt omkring oss, som mest räknade vi samtidigt i 15 stycken.

Vägen blev smalare och smalare alltefter den fortsatte, ibland såg den enbart ut som två djupa hjulspår och vi började tvivla på att vi någonsin skulle komma fram till den stora vägen igen, men Mats som körde klarade det hela galant och efter någon timme var vi åter på vägen som ledde mot Kautokeino.

Efter lunchuppehåll i Kautokeino fortsatte färden sedan mot finska gränsen och efter att ha passerat Enontekiö kom vi så på kvällen till Muonio där vi övernattade. Här kunde vi på verkligt nära håll studera en varnande småspov, den satte sig t.o.m. på taket till den stuga vi hyrt.

Följande dag fortsatte så vår resa söderut, snart kunde vi se Torneälven vid sidan av vägen och efter att ha stannat vid polcirkeln för den obligatoriska gruppbilden åkte vi sedan vidare mot Övertorneå där vi körde över till Sverige. Efter ett kort uppehåll i Båtskärsnäs utanför Kalix fortsatte färden mot Boden.

Efter sju dygn och drygt 270 mil runt Nordkalotten var det ett trött men på fågel- och naturupplevelser rikt sällskap som äntrade tåget mot Ljusdal. Vi hade fått våra stora förväntningar uppfyllda- och mer därtill. Verkligen ett resmål väl värt att återvända till!

INFORMATION FRÅN STUDIEFRÄMJANDET

Ornitologer!

NU STARTAR VI:

Jordbrukslanskapets fåglar

Förslag på andra ämnen inom ornitologin

- RINGMÄRKNING
- ROVFÅGELSGUIDEN
- NYBÖRJAR- OCH FORTSÄTTNINGSCIRKEL I ORNITOLOGI
- FÅGELFLYTTNING

*Välkommen med din anmälan!
tel. 0650-18940, Storg. 32, Hudiksvall*

Ornitologer väljer..

Natur & miljö är Studieförämjandets specialitet! Vi samarbetar med en rad organisationer, de flesta inom området "natur - djur - friluftsliv - miljö".

Studie
förämjandet

HÖSTPROGRAM 1990

Lördagen 27 oktober

Det kan vara rätt svårt att hitta lämpliga fågellokaler under senhösten och vintern. För oss i fågelklubben är den naturliga exkursionsplatsen Hornslandet, eftersom det är den "säkraste" lokalen för spännande och artrika observationer.
Samling Möljen kl. 06.00.

Lördagen 24 november

Om vädret tillåter ringmärker vi fåglar samtidigt som vi har en bra utsikt från kullen vid Hölicks fyr. Vid sämre väder åker vi Hornslandet runt och besöker även Kuggören och Astronomberget.
Samling Möljen kl. 06.00

Tisdagen 1 januari

Av tradition åker flera skådare från klubben ut på Hornslandet och skådar på årets första dag. Lika traditionsbundet är det att det blir en lyckad exkursion med någon sällsynthet och tämligen stor artrikedom. 1990 sågs ca 40 arter, så ta tillfället i akt och följ med!
Samling Möljen kl. 06.00
(Fira det nya året försiktigt om ni ska med!)

